

Antroposofisch Zutphen

Wie de Hanzestad Zutphen nadert over de IJssel ziet meteen aan de kerktoren en omliggende bebouwing dat het een oude rustieke stad is. Maar wat velen niet weten is dat Zutphen sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw meer en meer het antroposofische centrum van Oost-Nederland aan het worden is. Wat begon met enkele gezinnen is uitgegroeid tot een echte antroposofische gemeenschap. Er wordt zelfs een echte antroposofenwijk gerealiseerd.

Van Hanzestad tot Steinerstad

Het begon in Zutphen eigenlijk allemaal met huisarts Bos die zich min of meer door toeval als antroposofisch huisarts in deze stad vestigde. Mede dankzij zijn functie komt hij in contact met grote groepen mensen met een zelfde levenshouding en het antroposofische gedachtegoed groeit hierdoor zienderogen.

In de kelder van de praktijk begint zijn echtgenote een Vrije Peuterspeelzaal omdat Zutphen daar nog niet in voorziet. Het blijkt een groot succes en na strubbelingen die veel doorzettingsvermogen vereisen komt er in 1969 een eerste Vrije lagere school in Zutphen. Begin jaren tachtig wordt ook een Vrije bovenbouw school geopend. Nu in het begin van de 21 e eeuw is de stad Zutphen van alle antroposofische gemakken voorzien. Gezondheidscentra, scholen, tehuizen, verzorgingscentra en veel verantwoorde winkels maken van deze Hanzestad, waar ooit op grote schaal handel werd gedreven, een heus antroposofisch centrum met een regionale functie en voor velen een bijzondere aantrekkingskracht.

Waar staat Antroposofie voor?

Antroposofie is een wereldbeschouwing waarvan Rudolf Steiner de geestelijke vader is. Antropos = mens en Sophia = wijsheid, wat in het dagelijkse leven betekent dat de antroposofie erop gericht is dat we de eenheid van het leven, mens en wereld weer beseffen. Alles wat is ontstaan is van geestelijke afkomst en door inzicht, ervaring en schouwen komt men tot de ontdekking hoe de wereld in elkaar zit. De gedachte dat de mens een geestelijk wezen is dat steeds weer vanuit een geestelijk bestaan terugkeert naar de aarde en daar, in heel andere levensomstandigheden, nieuwe levenservaringen opdoet is essentieel in de antroposofie. De antroposofie is niet louter een filosofie maar een wereldbeschouwing die van invloed is op nagenoeg alle facetten van het bestaan. De opvoedingsdenkbeelden worden vormgegeven in speciale scholen die Vrije Scholen heten. De gezondheidszorg wordt in antroposofische gezondheidscentra vanuit deze specifieke invalshoek gezien maar ook de voeding is Bio Dynamisch en de kleding is van zuivere natuurlijke materialen. Ook in de woninginrichting en het speelgoed van de kinderen worden nagenoeg alleen natuurlijke materialen verwerkt. De beweging tracht wetenschap, religie, kunst, opvoeding, geneeskunde, landbouw en sociale wetenschappen in een harmonisch verband te brengen en al deze levensgebieden en historische gedachtegangen in haar systeem te betrekken.

Rudolf Steiner

De antroposofie is onlosmakelijk verbonden met de filosoof Rudolf Steiner die leefde van 1886 tot 1925. Al op jonge leeftijd ontdekte hij naast een fysieke wereld ook een geestelijke wereld met geestelijke wezens. Voor dergelijke denkbeelden was in de wetenschappelijke wereld van die tijd geen plaats laat staan aandacht en dus ontwikkelde Steiner een eigen methode om die andere wereld op een wetenschappelijke manier te onderzoeken en te verwoorden. In een aantal basiswerken waaronder 'De filosofie der vrijheid' (1893),

'Theosofie' (1903), 'De weg tot inzicht in de hogere werelden' en 'De wetenschap van de geheimen der ziel' (1910) beschrijft hij de kern van het resultaat van zijn geesteswetenschappelijk onderzoek van de mens. Centraal in deze werken staat de mens, als lichaam, ziel en geest, in relatie tot het leven en de aarde. Dat Steiner een bijzonder veelzijdige man was blijkt uit het feit dat hij niet alleen publiceerde

over zijn geesteswetenschap maar tevens vier drama's schreef en een aantal gebouwen ontwierp. Het Goetheanum in Dornach (Zwitserland) is hiervan een voorbeeld. Het werd in 1913 gebouwd en vervolgens in 1922 door brand verwoest, het tweede bouwwerk op dezelfde plaats stamt uit 1925-1928 en wordt nog steeds door de internationale antroposofische beweging gebruikt voor congressen en bijeenkomsten.

Goetheanum

De naam Goetheanum is niet toevallig . Als eenentwintig jarige student aan de Technische Hogeschool in Wenen kreeg hij de opdracht het natuurwetenschappelijke werk van Goethe van toelichtingen te voorzien. In Goethe waardeerde hij de mens die gedurende tientallen jaren van onderzoek zijn waarnemen en denken zo oefende dat hij het leven in de natuur ging begrijpen. Voor Steiner was deze opdracht een opstap naar zijn nieuwe spirituele wetenschap. Goethe was voor hem naast de grondslagen van de Theosofie een belangrijke impuls voor zijn nieuwe denken die in zijn basiswerken worden uitgewerkt. Na 1918 neemt de antroposofische beweging een grote vlucht die zich richtte op alle facetten van de samenleving. Steiners denkbeelden en filosofieën vallen in goede aarde bij grote groepen mensen die een alternatieve manier van leven nastreven en dat is zo gebeven, vooral in Zutphen.